

Alver kommune

post@alver.kommune.no

Bergen, 16. juni 2023

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Planprogram for kommunedelplan for naturmangfold

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til mulighet for å komme med innspill til planprogram for kommunedelplan for naturmangfold i Alver kommune, med frist 21. juni 2023.

FNF Hordaland er svært positive til at Alver kommune nå har startet prosessen med å få laget en kommunedelplan for naturmangfold. Tapet av natur og biologisk mangfold er en av de aller alvorligste miljøproblemer vi står overfor, og må stanses gjennom utallige små og store tiltak på alle samfunnsnivåer – ikke minst i kommunene. Derfor er vi svært glade for at Alver tar dette på alvor. FNF Hordaland har for øvrig flere ressurspersoner som er tilknyttet forumet vårt, både i styret og i de tilknyttede organisasjonene, og vi bidrar gjerne inn i en ressursgruppe i tilknytning til de kommende planarbeidet hvis dette er ønskelig. Vi ønsker også å fremheve Naturvernforbundet i Nordhordland som en organisasjon med mye kunnskap om naturverdiene i Alver kommune.

Kunnskapsgrunlaget i kommunedelplanen

Kunnskapsgrunlaget om naturmangfold er viktig, både når det gjelder aktiv naturforvaltning (skjøtsel og tiltak som går på konkrete arter og naturtyper), og ikke minst i arealforvaltningen. Og dette er også et punkt som blir fremhevet i planprogrammet.

Naturlig nok er det mye man ikke vet om naturmangfoldet i en kommune; dette kan dreie seg om både hele organismegrupper som er dårlig kartlagt, slik som for eksempel insekter og sopp – eller det kan være naturtyper (jf. oppdatert metodikk for naturtypekartlegging). Det er også viktig å huske på at naturen stadig er i endring; derfor må eldre kunnskapsgrunnlag gjerne tas med en klype salt – ikke minst når det gjelder arters forekomst i spesifikke områder.

En viktig del av arbeidet med kommunedelplanen blir å påpeke både hva man vet, men også hva man *ikke* vet om naturmangfoldet i kommunen – sistnevnte punkt kan kanskje løftes enda tydeligere frem i planprogrammet.

Kommunedelplanens forhold til reguleringsplaner mm.

Arealendringer er pr. i dag den største trusselen mot arter og naturtyper. Under arealendringer finner vi nedbygging av arealer, som gjerne er lovliggjort gjennom reguleringsplaner. Vi mener det er et poeng å løfte frem både i planprogrammet og i selve planutkastet at det også kan finnes viktige naturverdier som kan bli berørt av utbyggingsplaner, selv om disse *ikke* er kjent før planprosessen settes i gang.

Et relevant eksempel her er reguleringsplanen for Fossesjøen, [som FNF Hordaland klaget på i juni 2022](#) – siden ingen med naturfaglig kompetanse hadde befart området i forbindelse med reguleringsprosessen – til tross for at planområdet er stort, og i dag i hovedsak består av ulike typer skog. Vi mente derfor at kunnskapsgrunnet umulig kunne være godt nok til å tilfredstille naturmangfoldloven – det fantes for øvrig heller ikke andre observasjoner av arter fra området i *Artskart/Artsobservasjoner*. Klagen ble dessverre ikke tatt til følge verken av kommunen eller Statsforvalteren. Vi mener likevel at saken kan tjene som et godt eksempel på at naturverdier som man i praksis ikke har noen kunnskap om, blir bygget ned.

Vi ønsker også å trekke frem landbruksveier og skogsbilveier spesielt, da som store inngrep som i stor grad ser ut til «leve sitt eget liv» - langt unna både kunnskapsgrunnlag og utredninger som viser tiltakenes konsekvenser for naturmangfold. Her trengs det en strengere praksis i kommunen.

Vi håper nå at kommunedelplanen for naturmangfold kan få med noen formuleringer der både administrasjonen/forvaltningen i kommunen og politikerne minnes på at naturmangfoldloven § 8 setter krav til kunnskapsgrunnlag for offentlige beslutninger (f.eks. planvedtak), der det heter at «offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger». Man må kunne forvente at kunnskap om naturmangfold både kan medføre tilpasninger av et planforslag, og endog at planer stanses. Dette er jo en viktig hensikt med naturmangfoldloven. Det kan ikke være slik at dersom man ikke kjenner til særlige naturverdier innenfor et planområde, så er det fritt frem – uten å undersøke noe nærmere.

Temakart for naturmangfold

Vi er positive til at det lages et temakart for naturmangfold, blant annet med synliggjøring av hvilke areal som er prioriterte områder for naturmangfold, og hvilke areal det er behov for ny kunnskap. Her vil vi likevel igjen minne om at det er viktig å presisere at et slikt kart ikke er uttømmende, siden det fortsatt vil være mye man ikke vet om naturverdiene i kommunen – også etter at kartet er ferdig tegnet og kommunedelplanen er godkjent.

Helt spesifikt tar vi også med at det er NiN-kartleggingen som nå har overtatt for naturtypekartlegging etter DN-håndbok 13, slik at NiN også må med som et kriterium.

Et annet punkt som vi mener bør være med på lista over kriterier, er artsrike og varierte naturområder. Eventuelt kan det slås fast i planprogrammet at denne type områder er med i kategorien som heter *Områder som er vurdert som lokalt viktige*.

Noen aktuelle lenker som kan være til nytte og inspirasjon

Miljødirektoratets veileder for kommunedelplaner for naturmangfold:

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvakingarealplanlegging/arealplanlegging/miljøhensyn-iarealplanlegging/naturmangfold/kommunedelplaner-for-naturmangfold/>

Flere andre kommuner har laget planprogram til tilsvarende planer tidligere, f.eks. Trondheim kommune:

https://www.trondheim.kommune.no/globalassets/10-bilder-og-filer/10-byutvikling/miljoenheten/naturforvaltning/temaplan-naturmiljo/planprogram_fastsatt-desember2020.pdf

Flere andre kommuner er ferdige med sin kommunedelplan for naturmangfold, f.eks. Haugesund kommune:

<https://www.haugesund.kommune.no/f/p1/i71e82ba6-e757-4c13-b0ef384630d3c836/naturmangfoldsplan-2018-2026.pdf>

I Sabimas satsing Naturkampen har man kartlagt hvordan norske kommuner gjør det på mange felt som er tilknyttet naturforvaltning. Det er naturlig at noe av denne statistikken også tas med i kommunedelplanen for naturmangfold.

<https://naturkampen.sabima.no/kommune/4631>

FNF Hordaland ønsker med dette Alver kommune lykke til med det viktige planarbeidet – til det beste for naturen og alle som er glade i naturen!

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i gamle Hordaland. Vi arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjonene. Per i dag er det elleve ansjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer ansjonene rundt 40 000 medlemmer i gamle Hordaland.